

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО
гр. Добрич 9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР: КАТЯ ПАНДЕРОВА

Заповед №РД-04-15/16.09.2024 г.

П Р А В И Л А
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА
МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО В
ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И
УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Правилата са приети на заседание на Общото събрание при Професионална гимназия по аграрно стопанство – Добрич с Протокол № 1/16.09.2024г. г. и утвърдени със Заповед на Директора № РД-04-15/16.09.2024 г.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО
гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз и насилието в ПГАС – Добрич. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с проявленията на такива.

Правилата са разработени на базата на:

- направената оценка и анализирането на проблема, свързан с наличие и прояви на тормоз и насилие сред учениците;
- набраните предложения от страна на ръководството на училището, класовете, учителите, непедагогическия персонал;
- сътрудничеството с експерти по проблема, родители и институции/ организации, свързани с проблемите на безопасността на децата и тяхното физическо и психическо благополучие.

Правилата съблюдават следните принципи:

- Нетолериране и нетърпимост на тормоза и насилието в ПГАС - Добрич.
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремез към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.
- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правилата гласят следното:

1. В ПГАС – Добрич всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал).
2. Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

3. Всички в училище изпълняват съвместно и отговорно своите конкретни ангажименти по превенцията и справянето с училищния тормоз и насилие. Те са следните:

3.1. Задължения на учениците:

- Учениците изпълняват задълженията си според Правилника за вътрешния ред в училището.
- Учениците активно участват в изграждането на общоучилищна култура на вежливи и толерантни взаимоотношения и допринасят с поведението си за изграждането на училищната общност.
- Учениците не толерират насилието и тормоза и незабавно информират за наличие на подобни прояви.
- С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз и насилие, могат да участват по график след заявено желание в дежурствата в междучасията.

3.2. Задължения на персонала:

3.2.1. Училищен координационен съвет:

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с насилието и тормоза на ниво училище. Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни ценности, правила и последици.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз и насилие.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.
- Всяка година извършва оценка на ситуацията в училище чрез различни анкети и методики и я представя пред Педагогически съвет.
- Съхранява протоколите за докладване на случаи на насилие.

3.2.2. Класни ръководители:

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.
- Запознават учениците и родителите с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз и насилие.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- При необходимост при проява на насилие търси психолог като посредник при разрешаване на конфликти.
- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на насилието и тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, Местната комисия за борба срещу противообществени прояви на малолетни и непълнолетни и др. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- Информират родителите на първата родителска среща за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3.3.3. Учители, които не са класни ръководители:

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

3.3.4. Дежурни учители:

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg

тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство.
- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

3.3.5. Непедагогически персонал:

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- Познават основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

3.3.6. Ръководство:

- Ръководството на училището създава необходимите условия и предпоставки за изграждане на позитивен психосоциален климат и конструктивни взаимоотношения в дух на толерантност, сътрудничество и партньорство.
- Контролира дейностите по превенция на насилието и тормоза и интервенция в случаите на тормоз.
- Осъществява взаимодействие с извънучилищни институции и организации, имащи отношение към проблема.
- Насърчава и поощрява просоциалното поведение и добрите взаимоотношения чрез подходящи форми – грамоти, организиране на конкурси, инициативи и пр.

3.3.7. Родители:

- Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца.
- Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на прояви на тормоз и насилие.
- Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенцията на тормоза и насилието.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg

тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

- Участват в тематични родителски срещи и други училищни и извънучилищни дейности.
- С оглед обхващане на местата, където според оценката се осъществява тормоз, могат да се включват по график в дежурствата в сградата на училището и училищния двор, в дейностите по посрещане и изпращане на учениците и др.

3.3.8. Психолог

- Извършва интервенции с фокус върху психичното здраве с лица, жертви или свидетели на тормоз.
- Разработване и прилагане на програми за групова работа с ученици за придобиване на умения за ненасилствена комуникация, конструктивно решаване на конфликти и мотивация за нетолериране на тормоз и насилие.
- Провежда тренинги с ученици по темата за насилието и тормоза и за овладяване на алтернативни поведения.
- Извършва групова кризисна интервенция при психотравматични събития.
- Индивидуална кризисна интервенция при психотравматични събития.

4. В ПГАС – Добрич се насърчава взаимодействието между учениците от различните класове. Това взаимодействие може да се осъществява чрез ученическо самоуправление, чрез различни форми, базирани на принципа „Връстници обучават връстници“, могат да се организират различни извънкласни инициативи, в които да участват малки и големи ученици, да се опознават взаимно и да се повишава степента на толерантност и партньорство между тях.

5. Учителите и непедагогическия персонал системно повишават своята квалификация във връзка с превенцията на тормоза и своевременната и адекватна интервенция в случаи на такъв.

6. Училището активно взаимодейства със служби, организации и специалисти по проблемите на децата и намира добри партньори и приятели в лицето на: Местната

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg

тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето“ и др.

7. Координационният съвет със съдействието на останалите представители на училищната общност осъществява информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността, за съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище; популяризира реализирани дейности и добри практики чрез медии, интернет, постери и табла в училище и чрез други средства.

8. За подкрепа и съдействие на семействата и децата във връзка с превенцията на тормоза и насилието и интервенцията при прояви на такъв, училището насочва към подходящи здравни и социални услуги

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Процедури за интервенция
<u>Първо ниво – Нарушаване на правилата:</u>	Действията се предприемат от класния ръководител, заедно с родител. Осъществява се педагогическа работа. Корекционноната работа е с ученика, група ученици или класа. При наличие на щети от материален характер те се възстановяват. Ако педагогическата работа не дава резултат и насилственото поведение се повтаря, последствията са по-сериозни, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от второ или трето ниво.	Ситуациите от първо ниво не се регистрират в Дневника със случаи, защото са първа проява на насилие и не се тълкува като тормоз.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Класният ръководител/учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. 3) Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя. 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от класния ръководител/учителя. 5) Мерки и действия от страна на класен ръководител/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
<u>Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици-тормоз:</u>	Действията се предприемат от класен ръководител, психолог, представител на координационния съвет и	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника със ситуации от свидетеля на случилото се или класния	Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

	задължително родител. Уведомява се директора. По преценка се подава сигнал до ОЗД и/или полиция. Координационният съвет прави оценка на риска и може да даде становище за инициране на работа по случай. Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, следва да се уведоми директора, който следва да се обърне към отделите за закрила на детето.	ръководител. Възстановяване на щети при наличие на такива.	Класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията. Уведомяване на родител. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците. Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на работа по случая. Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.
<u>Трето ниво-системна злоупотреба; ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията.</u>	На трето ниво се уведомява незабавно ОЗД и/или органите на полицията. Действията на ниво институция се предприемат от директора заедно с координационния съвет със	Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника със случаи, като по тях се предприема интензивна работа, включваща всички участници.	Прекратяване на ситуацията и успокояване на всички участници. Класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg

тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

	задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.).	Правят се оценки на потребностите и план за действие. Инициират се процедури в съответствие със Закона за закрила на детето, Наредба за приобщаващото образование, Закона за предучилищното и училищното образование.	Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията. Уведомяване на родител. Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците. Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. Ако друга организация или услуга е въввлечена в работата с ученика се установява връзка и се синхронизират дейностите. Проследява се изпълнението на предприетите мерки и действия.
--	---	--	---

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО
гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg
тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

КОГА, КОЙ И КЪДЕ МОЖЕ ДА ПОДАВА СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?
2. Кой подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?
3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск или в ситуация на насилие и тормоз?

1. Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна“.

2. Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в детската градина, училището, центъра за подкрепа за личностно развитие, специализираното обслужващо звено директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора. Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и /или полицията. Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали. В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз – да се свърже с Националния център за безопасен интернет на телефон 124 123 или чрез сайта www.safenet.bg.

3. Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждращите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10 и 16 часа на телефон 124 123, имейл helpline@online.bg и чат в сайта www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНО СТОПАНСТВО

гр. Добрич-9300, бул. "25-ти септември" № 86; e-mail info-800026@edu.mon.bg

тел.: 058/602203 – Директор; 0878/103205; 0878/ 103207 – ЗДУД; 602-764 – Секретар

свързват както деца, така и професионалисти и родители. Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.

Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от дирекция „Социално подпомагане“ (отдел за закрила на детето), Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето“ при дирекция „Социално подпомагане“ началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето“ определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване. При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на детската градина/училището – информация за детето, за взаимоотношенията му с децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти, за да се направи точна оценка и да бъдат съгласувани действията на различните специалисти. В случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случая. Изготвя се общ план, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана. Мултидисциплинарният екип на местно равнище следва да си постави единна стратегическа цел, за постигането на която следва да изготви съвместен план за действие с разписани конкретни задачи със срок за изпълнение. Всеки един от посочените по-горе участници в мултидисциплинарния екип наелезва и предлага на останалите от екипа конкретни задачи по случая, които да изпълни, съобразно собствените си правомощия и в съответствие с нормативната уредба. Конкретните задачи за изпълнение следва да бъдат зададени така, че да може всеки участник да действа съобразно оперативната си самостоятелност, като изпълнението на конкретните дейности и задачи бъде подкрепено със съдействието на останалите участници и в същото време това да спомогне за крайния резултат – дългосрочна цел, която трябва да гарантира в най-голяма степен интереса на засегнатото дете.

Ролята на социалния работник е свързана с проучване на семейната среда и предприемане на мерки за закрила. В същото време той има правомощията и ангажимента да консултира родителите, да подпомогне тяхната ангажираност в работата с детето на равнище детска градина/училище. Социалният работник може да консултира семейството, да насочи родителите и детето към подходящи социални услуги и консултации.